

TANTERV-JAVASLAT AZ ÓVODÁK ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁK SZÁMÁRA A KATASZTRÓFAVÉDELMI ISMERETEKHEZ

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>óvoda - célcsoport: 4-7 éves óvodások - időtartam: 20-35 perc (korosztálytól függően)</p>	<p><i>(eszközök:</i> - plüss figurákkal, vagy bábokkal történő kommunikáció - pozitív és negatív szereplők alkalmazása a szabad-nem szabad kérdéssel kapcsolatban - jutalmazási lehetőségek (apró ajándék, oklevél) - gyufa, gyertya, színezőlapok (eseményről, eszközről), kötszer a szemléltetéshez - emlékeztető ajándék (plakát, plüss figura, fénykép...) az óvoda részére - mondókák, versek, rövid mesék - látogatás a katasztrófavédelemnél – gépjárművek, eszközök)</p>	<p>a) háztartási veszélyek: - gyufa használata, veszélyei - veszélyes berendezések otthonunkban (kályha, gáztűzhely) - segélyhívás, segítségkérés idegen környezetben</p> <p>b) időjárási veszélyek: - időjárási szélsőségek bemutatása, a hőség, - napsütés veszélyei - fürdőzés kiépített strandon és természetes vízben - téli közlekedés veszélyei</p> <p>c) téli ünnepek: - adventi koszorú – gyertya használat és veszélyei - karácsonyfa, tűzijáték, petárda, csillagszóró - áramütés veszélyei</p> <p>d) járványok: - megelőzéssel kapcsolatos magatartási szabályok (higiénia, tüsszentés, zsebkendő használata)</p> <p>e) segítők a bajban: - tűzoltók – ruházat, eszközök, a tűzgyújtás története - rendőrök, mentők - megkülönböztető jelzést használó járművek</p>	<p><i>(cél:</i> Játékos, gyermekeket aktívan bevonó ismeretterjesztés, melyet a későbbiekben az óvodapedagógus folytathat – a foglalkozásokat a katasztrófavédelem szakembere tartja)</p>	<p><i>nem releváns</i></p>

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>1. osztály</p> <p>Javasolt tantárgyi integráció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anyanyelv - beszédművelés - természetismeret - rajz - technika - testnevelés 	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje fel a rendőrt, tűzoltót, mentőst - tudjon különbséget tenni baleset és szándékosság között tüzesetek tekintetében - ismerje fel a tiltó jeleket (piros szín) - tudjon megkülönböztetni évszakokra jellemző veszélyeket - legyen készsége az együttműködésre, csapatmunkára 	<p style="text-align: center;">Környezetismeret órán történő feldolgozás</p> <p>I. félév</p> <p><i>a) segítők a bajban:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tűzoltók, rendőrök és mentősök ruházata, felszerelése, feladatai - megkülönböztető jelzést használó járművek - segítségkérés helyszínen és telefonon <p><i>b) otthonunk veszélyei:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - konyhai eszközök (vág, szúr, éget, gőzöl), melegítő eszközök (tűzhely, hőszugárzó) és magatartási formák veszély esetén <p><i>c) az időjárás jellemzői, évszakok és szélsőségek veszélyei</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tavasz/ősz: viharok, villámlás, szél, esőzés - nyár: hőség, zivatarok, hőingadozás - tél: hóvihár, hóhelyzet, jég <p><i>d) a téli ünnepek biztonsága (fenyő, gyertya, koszorú, csillagszóró)</i></p> <p>II. félév</p> <p><i>a) Mit tanultunk segítőkinkről?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - eseményekhez párosítani a szakembert <p><i>b) tavasz sajátosságai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - időjárási szélsőségek - barátunk és ellenségünk a víz - a mentés bemutatása képekkel <p><i>c) betegségek és járványok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - védőeszközök, védekezés - higiéniai követelmények, <p><i>d) biztonságos nyaralás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hőség, hőguta, napfény ártalmak - fürdőzés természetes vizekben (veszélyek) - szárazság, tűzgyújtási tilalom, tűzgyújtás szabályai (tábortűz, szalonnasütés, stb.) 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - egyenruházat, kézi tűzoltó eszközök bemutatása (élményszerűség) - gyufa, öngyújtó veszélyei és gyertyahasználat (szabad, nem szabad) - tűz ereje, terjedése – barát és ellenség - 105-ös, 112-es telefonszám, segélyhívás - járművek bemutatása (tűzoltó, rendőr, mentő) - tanult időjárási helyzetek elleni védekezési lehetőségek - tűzriadó terv gyakoroltatása <p><i>Látogatás a katasztrófavédelemnél, tűzoltóságon:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - épülete, kik dolgoznak a tűzoltóságon - járművek, eszközök bemutatása (élményszerűség) 	<p><i>Természettudományos komp.:</i> környezeti tényezők vizsgálata, megfigyelések, valóságos élethelyzetekhez kapcsolódó tapasztalatok felidézése, rendezése</p> <p><i>Anyanyelvi komp.:</i> kulturált igényes beszéd, önkifejezés, szövegalkotás önállóan, memorizálás, valós élethelyzetek felidézése, emlékek felidézése, tapasztalatok elmondása</p> <p><i>Szociális komp.:</i> együttműködés, alkalmazkodás fejlesztése, közös játék, kooperativitás, szerepjáték,</p> <p><i>Vállalkozói:</i> tervezés, szervezés, irányítás csapatmunkában történő munkavégzés, kreativitás.</p>

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetencterületek
<p>2. osztály</p> <p>Javasolt tantárgyi integráció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - természetismeret - olvasás - beszédművelés - írás - rajz 	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a vízzel kapcsolatos veszélyek típusait - ismerje a településen, vagy a legközelebbi nagyobb településen működő katasztrófavédelemhez kapcsolódó szervezeteket - ismerje a tűz, füst esetén tanúsítandó magatartásformákat - tudja megkülönböztetni a veszélyes tárgyakat - ismerje a hulladékgyűjtés alapjait 	<p style="text-align: center;">Környezetismeret órán történő feldolgozás</p> <p>I. félév</p> <p>a) <i>nyári élmények, táborozási, fürdőzési tapasztalatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - veszélyhelyzetek felidézése, előző évben tanultak áttekintése <p>b) <i>állóvizek és folyóvizek, veszélyek a fürdőzés, korcsolyázás során</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - áradás és belvíz közötti különbségek - védekezés és különleges esetek (kitelepítés, befogadás) <p>c) <i>katasztrófavédelemmel kapcsolatos szervezetek a településen (megyei igazgatóság, kirendeltség, iroda, polgárőrség, tűzoltóság, önkéntes tűzoltó egyesület stb.)</i></p> <p>d) <i>tanulmányi kirándulás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - a környezetszennyezés látható jelei <p>e) <i>a téli ünnepek biztonsága</i></p> <p>II. félév</p> <p>a) <i>veszélyes tárgyak otthon:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - baleset és tűzveszély, mérgezés veszélyei <p>b) <i>veszélyes anyagok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - üzemek, gyárak a környezetünkben - tömegközlekedés és balesetek veszélyes anyagot szállító járművek esetén <p>c) <i>környezetvédelem, környezetszennyezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - szelektív hulladékgyűjtés, - újrahasznosítás <p>d) <i>biztonságos nyaralás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tájékozódás a térképen (GPS, iránytű) - hogyan viselkedjünk tömegrendezvényeken - strandhasználat és természetes fürdőzés veszélyeinek felelevenítése 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - iskolai és otthoni tűzoltó felszerelések bemutatása - segélyhívás gyakorolása - az árvízi védekezés - füst és tűz – magatartási szabályok - szükség-légzésvédő eszközök - tűzriadó terv gyakoroltatása <p><i>Látogatás tűzoltóságon:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - járművek és védőfelszerelések bemutatása (főleg: légzőkészülék, mentőálarc) - beszélgetés a tűzoltókkal a napirendről, munkájukról, feladataikról - rádióforgalmazás és híradóközpont – a segélyhívások másik oldalán 	<p><i>Anyanyelvi komp.:</i></p> <p>kulturált igényes beszéd, önkifejezés, szövegalkotás önállóan</p> <p>kommunikáció felnőttekkel</p> <p><i>Természettudományos komp.:</i> környezeti tényezők vizsgálata, megfigyelések, valóságos élethelyzetekhez kapcsolódó tapasztalatok felidézése, rendezése, környezettudatos magatartás, A mindennapi tevékenységek során keletkezett hulladék sorsának feltárása. Térszemlélet fejlesztése.</p> <p><i>Szociális komp.:</i> megfigyelés, együttműködés, szabályismeret és – tudat, vitakészség fejlesztése problémahelyzetek megoldásával, közös játék, veszélyhelyzetek forrásai, emberi okok megismerése</p>

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>3. osztály</p> <p>Javasolt tantárgyi integráció:</p> <p>természetismeret</p> <ul style="list-style-type: none"> - olvasás - írás - nyelvtan - rajz - informatika - /angol/ 	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a sérülten/sérült közelében tanúsítandó magatartásformákat - felismerés szintjén ismerje a természeti katasztrófákat - ismerje fel a katasztrófavédelemben részt vevő szervezetek tagjait egyenruhájuk, védőfelszerelésük alapján - tudja felsorolni a tűz legfőbb kárt okozó tulajdonságait - tudjon különbséget tenni szándékosság és baleset között - legyen képes térkép alapján tájékozódni, ismerje a tájékozódás alapvető szabályait - ismerje fel és különböztesse meg a szelektív hulladékgyűjtés jelképeit 	<p style="text-align: center;">Környezetismeret órán történő feldolgozás</p> <p>I. félév</p> <p>a) <i>vissza az iskolába:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sérülések játék közben, útközben, otthoni sérülések és ellátásuk, segítségkérés - segítségünk egymásnak <p>b) <i>időjárás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - évszakok szerinti megfigyelések, szélsőségek ismertetése, - hazai jellemző szélsőséges időjárási esetek bemutatása, védekezési lehetőségek <p>c) <i>természeti katasztrófák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - a természet ereje - hazai sajátosságok - amire fel kell készülni, és amitől itthon nem kell félni <p>d) <i>katasztrófák kezelése:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjük meg a hivatásos szervezet – rendőr, katona, tűzoltó és polgári védelmi tiszt; - az önkéntesek részvétele <p>II. félév</p> <p>a) <i>a tűz szerepe, hasznossága és károsító ereje (pozitív és negatív példák)</i></p> <p>b) <i>tűzvédelem az otthonunkban</i></p> <p>c) <i>tűzjelzés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hogyan és mikor - mi a különbség: téves riasztás és szándékosan megtevesztő jelzés - szándékos gyújtogatás veszélyei és következményei <p>d) <i>tisztább környezetünk – szelektív hulladékgyűjtés jelképei, módszerei</i></p> <p>e) <i>biztonságos nyaralás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tájékozódás tömegben, sötétben, füstben - nyár itthon és külföldön 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - természeti katasztrófák közelről – típusai, felkészülés és védekezés - kapcsolatfelvétel és -tartás a beavatkozó erőkkel - résztvevő szervezetek bemutatása - civil mentőszervezetek bemutatása - teendők tűzriadó, bombariadó esetén - tűzriadó terv gyakoroltatása <p><i>Látogatás tűzoltóság által szervezett/katasztrófavédelmi gyakorlaton:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - a katasztrófavédelem munkájának közvetlen élmény útján történő megismerése - eddigiekben megismert eszközök a gyakorlatban - otthoni és iskolai tűzvédelmi szabályok, dohányzás veszélyei 	<p><i>Anyanyelvi komp.:</i></p> <p>szókincsbővítés, önálló szövegalkotás, kulturált igényes beszéd, kép és táblázat szóbeli értelmezése, vélemény megfogalmazása,</p> <p><i>Természettudományos komp.:</i> valós élethelyzetek felidézése, felismerése, következtetések levonása, . Az élettelen környezetben lejátszódó változások megfigyelése, értelmezése, a megfigyelt rögzítése. A változásokkal kapcsolatos kísérletek elvégzése, összefüggések feltárása, a tapasztalatok rögzítése, balesetmentes eszközhasználat gyakorlása. Tájékozódás gyakorlása. A szelektív hulladékgyűjtésben való aktív részvétel elősegítése.</p> <p><i>Szociális komp.:</i> közös dramatikussjáték, együttműködés, bizalom, segítségnyújtás képessége, saját mentális és fizikai egészségre vonatkozó ismeretek fejlesztése, szabályismeret és tudat fejlesztése</p>

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciatételek
<p>4. osztály</p> <p>Javasolt tantárgyi integráció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - természetism. - olvasás - írás - fogalmazás - nyelvtan - osztályfőnöki - informatika - /angol/ 	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a szabadban történő tűzgyújtás alapvető szabályait - tudjon felsorolni vízszennyezéssel kapcsolatos példákat - legyen képes példát mondani ipari balesetre, ismerje a megelőzés fogalmát az ipari katasztrófákra vonatkozóan - tudjon különbséget tenni árvíz és belvív, partfalomlás és földrengés között (lefolyás, következmény) - ismerje a magatartásformákat otthoni és iskolai környezetre vonatkozóan - ismerje a riasztás módjait, eszközeit - legyen képes a veszélyhelyzeti csomag alapvető tartalmának összeválogatására - ismerje környezete veszélyeztetettségét 	<p style="text-align: center;">Környezetismeret órán történő feldolgozás</p> <p>I. félév</p> <p><i>a) környezetvédelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - erdőtűz, tűzgyújtás a szabadban, gyújtogatás, <p><i>b) vízvédelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - szennyezési típusok (pl.: Tisza – cianid), - a társadalom szerepe a védekezésben <p><i>c) légszennyezés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - okok, megelőzés, védekezési módszerek - a veszélyek télen (fűtés, szmog) <p><i>d) ipari katasztrófák és balesetek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - nemzetközi és hazai példák - következmények, kezelésük során tanúsítandó magatartásformák - hulladékhasznosítás <p>II. félév</p> <p><i>a) felszíni formákhoz, magyar tájegységekhez köthető jellemző katasztrófatípusok jellemzői:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - árvíz, belvív - földrengések, partfalomlás - aszály <p><i>b) fenti helyzetekben tanúsítandó magatartásformák otthon és az iskolában</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - a katasztrófavédelmi riasztás módjai, jelzései - veszélyhelyzeti csomag összeállítása – mit miért vigyek magammal? Mire nem lesz szükségem? - kitelepítés/kimenekítés okai, célja, folyamata – kik segítenek, mi tegyek <p><i>c) lakóhelyi sajátosságok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - katasztrófavédelmi vonatkozásai (korábbi esetek bemutatásával) 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tűz a szabadban – terjedése, természeti erők hatása (szél), nagy erdőtüzek (külföldi és hazai példák) - víz – nélkülözhetetlen infrastruktúra elem és ellenség, az ember függősége a víztől, és harca a vízzel szemben (vízzel kapcsolatos katasztrófatípusok itthon és külföldön) - ipari katasztrófák – megelőzés, emberi felelősség, védekezés (vörösiszap katasztrófa), magatartás formák - katasztrófavédelmi ifjúsági verseny bemutatása - tűzriadó terv gyakoroltatása <p><i>Látogatás a katasztrófavédelemnél, az iskolai tűzriadó terv megismerése, begyakorolása</i></p>	<p><i>Anyanyelvi komp.:</i></p> <p>Kulturált, igényes beszéd kialakítása.</p> <p>Információgyűjtés az életkornak megfelelő könyvekből, digitális adathordozókból. Könyv- és könyvtárhasználat fejlesztése</p> <p><i>Természettudományos komp.:</i> környezeti tényezők vizsgálata, megfigyelések, tulajdonságok elemzése, rendezése, természeti környezet megfigyelése, oksági kapcsolatok felismerése.</p> <p>Környezettudatos magatartás fejlesztése.</p> <p>Az ismeretek újabb helyzetben történő alkalmazása.</p> <p><i>Szociális komp.:</i></p> <p>Együttműködés fejlesztése, valóságos élethelyzetekhez kapcsolódó tapasztalatok felidézése. Empátia és önfegyelem fejlesztése.</p> <p><i>Digitális:</i> Az információk sokaságában való eligazodás fejlesztése. Az információk összegyűjtése, feldolgozása, bemutatása.</p> <p><i>Vállalkozói:</i> tervezés, szervezés, irányítás, csapatmunkában történő munkavégzés, kreativitás.</p>

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>5. osztály I. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a hőségriadó fogalmát és a védekezési módszereket - legyen képes felsorolni időjárási eredetű, jelentős károk okozására képes veszélyeket - ismerje Magyarország földrengés-veszélyes tájegységeit és az alkalmazandó magatartásformákat - tudjon felsorolni magyar árvíz-veszélyeztetett természetes vizeket - ismerje az alapvető árvízvédekezéssel kapcsolatos fogalmakat 	<p style="text-align: center;">Természetismeret órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) időjárás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - napi hőingás egészségkárosító hatásai - hőhullám, téli hideg - hőségriadó fogalma, fokozatai, védekezési lehetőségek <p><i>b) Országos Meteorológiai Szolgálat, mint a katasztrófák elleni védekezésben részt vevő szervezet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - veszélyes meteorológiai jelenségek – károk és elhárítással kapcsolatos tevékenységek - a meteorológiai riasztások és teendők jelzés esetén <p><i>c) földfelszín:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - törésvonal és vulkánok szerepe a földrengések kialakulásában - földrengés, mint természeti katasztrófa - magatartásformák és védekezési lehetőségek - Magyarország földrengés-veszélyeztetett területei (térkép) <p><i>d) természetes vizek, mint természeti katasztrófaforrások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - talajvíz és belvíz ártalmi, károk típusai - védekezési lehetőségek - Magyarország belvíz-veszélyeztetett területei (térkép) <p><i>e) vízgyűjtő terület</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kárpát-medence földrajzi helyzetéből adódó kihívások - hazai nagy árvizek bemutatása - az árvízvédekezéssel kapcsolatos fogalmak (vízállás, gátszakadás, kitelepítés/kimenekítés/befogadás, visszatelepítés, árvízvédelmi műtárgyak) 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - téli veszélyek otthon – fűtés, CO mérgezés a lakásban, parkolóházakban, mélygarázsokban - a katasztrófavédelem története (polgári védelem, tűzvédelem előtörténete) - természeti katasztrófák következményeinek elhárítása (árvíz, földrengés) - tűzriadó terv gyakoroltatása 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>5. osztály II. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a járványok főbb jellemzőit, legyen tisztában az alapvető védekezési lehetőségekkel és eszközökkel - tudjon különbséget tenni vegyszerek ártó és hasznos tulajdonságai között - ismerje a tömegrendezvényeken tanúsítandó magatartásformákat - tudjon idegen környezetben segítséget kérni 	<p style="text-align: center;">Természetismeret órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) járványok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - világméretű és helyi kiterjedés közötti különbségek, - védekezési lehetőségek (oltástól a védőmaszkig) <p><i>b) biológiai veszélyek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - állatok által terjesztett veszélyek - élőlények túlszaporodásának veszélyei – szúnyoginvázió <p><i>c) vegyszerek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hasznos és káros tulajdonságaik - emberi szervezetre, környezetre gyakorolt hatások - balesetek <p><i>d) Budapest:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tájékozódás városban - tömegközlekedési szabályok - figyelemmel egymásra – biztonságban a nagyvárosokban <p><i>e) a segítségkérés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - lehetőségek és módszerek - gyakorolás 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - influenza pandémia bemutatása - vegyi anyagok és veszélyes anyagok a hétköznapokban – veszélyes anyagok szállítása közben történő balesetek és elhárításuk módjai - tömegrendezvények biztonsága - biztonságos nyaralás 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>6. osztály I. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a klímaváltozás fogalmát, a szélsőséges időjárási eseményekkel kapcsolatban tudjon példákat mondani - legyen képes bemutatni Magyarország árvíz-veszélyeztetettségét térkép segítségével - ismerje az árvízi védekezéssel kapcsolatos felkészülési lehetőségeket 	<p style="text-align: center;">Természetismeret órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) éghajlat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Magyarország – 3 éghajlati öv és a klímaváltozás <p><i>b) szélsőséges időjárás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - heves esőzések, viharos szellőkések, - extrém időjárás veszélyei - fertőtlenítés és mentesítés - rendkívüli meleg, hőségriadó, rekordok - egészségkárosító hatások - aszály, mezőgazdasági károk, - tűzgyújtási tilalom <p><i>c) Alföld:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - folyószabályozás – az árvízi veszélyeztetettség okai - vízkárok típusai <p><i>d) Borsodi-medence és Körösök vidéke bemutatása árvízi szempontból:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - megelőzés tevékenységek, árterület hasznosíthatósága, szabályok 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hazai szélsőséges időjárási események által okozott károk bemutatása, magatartási formák, megelőzés lehetőségei otthon - tűzgyújtási tilalom feltételei, okai, az öngyulladás és a gyújtogatás - árvízi védekezés megelőzési/felkészülési feladatai, töltések megerősítése, tározók, mederkotrás, az árterület specifikumai - tűzriadó terv gyakoroltatása 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>6. osztály II. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a vegyipari tevékenységgel járó veszélyeket - tudjon példát mondani a vegyi üzemek baleset-megelőzési lehetőségeire - ismerje a tűz fizikai tulajdonságait, oltásának otthoni lehetőségeit - tudjon különbséget tenni felelősségteljes és felelőtlen tűzhasználati tevékenységek között 	<p style="text-align: center;">Természetismeret órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) vegyipar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ipari üzemek és környezetszennyezés - környezetvédelem és globális felmelegedés - ipari üzemek lakókörnyezetünkben - ipari balesetek megelőzése <p style="text-align: center;">Fizikai és kémiai alapismeretek órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) elektromosság:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - balesetek vízzel való érintkezés esetén - áramütés, áramszünet vihar esetén - tűzveszély, villámcsapás veszélyei <p><i>b) égés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - égés feltételei – oltási módszerek, éghető anyagok lakásunkban - tűzoltás alapfokon – kisebb tüzek megfékezése otthon - tűzvédelem otthonunkban, iskolában - tűzriadó és tűzjelzés, füstjelző rendszerek – dohányzás <p><i>c) hőterjedés:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - gázok – a robbanás veszélyei 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - oltóeszközök/szerek bemutatása, különböző eredetű tüzek oltóanyagai - tűz terjedésének bemutatása - porral oltó készülék használata, hasznossága; tűzoltóberendezések - felelőtlen eszközhasználat: vasaló, hajszütő, főzőlap, hőszugárzó, dohányzás - biztonságos nyaralás 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>7. osztály I. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje a katasztrófák típusait, csoportosításukat, tudjon hazai és nemzetközi példákat mondani a különböző katasztrófhelyzetekre - ismerje a nemzetközi katasztrófavédelmi tevékenységet, - tudja értelmezni a klímaváltozás fogalmát a természeti eredetű katasztrófák gyakoriságának függvényében 	<p style="text-align: center;">Földrajz órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) földrészek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Magyarországon nem jellemző természeti katasztrófák típusai - Afrika – sivatagosodás (Duna-Tisza köze!), gazdasági kihívások és élelmiszerhiány – elvándorlás - Amerika – migrációs problémák, tornádók - Ázsia – túlnépesedés, intenzív földrengések, szökőár, terrorizmus - Európa – aktív vulkánok (hamufelhő és légiközeledés) <p style="text-align: center;">Biológia órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) a Föld globális problémái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - energiaválság – harc az energiaforrásokért? - levegőszennyezés – betegségek terjedése, védőeszközök - környezetvédelem – az ember felelőssége <p style="text-align: center;">Társadalomismeret/etika órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) társadalmi jellegű katasztrófák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - gazdasági válság által okozott kihívások - természeti környezet változása és a globális klímaváltozás miatti problémák (vízhiány, erdőtűz) 	<p><i>Szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - katasztrófák csoportosítása eredet, kiterjedés, intenzitás, időparaméter szerint - nemzetközi együttműködés (ENSZ, EU, NATO) – magyar tapasztalatok - klímaváltozás és katasztrófavédelem, ökológiai katasztrófa bemutatása - nemzetközi katasztrófhelyzetek - „Nemzeti segélyvonal” bemutatása, belföldi és külföldi segélyakciók - tűzriadó terv gyakoroltatása 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>7. osztály II. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - legyen képes különbséget tenni veszélyes anyag szállítása közbeni és közlekedési baleset között - ismerje fel az alapvető veszélyességi jelöléseket - ismerje a vegyi baleset esetén tanúsítandó magatartásformákat, a megelőzési tevékenységet és a védekezési lehetőségeket - tudjon magyar példát mondani vegyi üzemre lakókörnyezet közvetlen közelében 	<p style="text-align: center;">Kémia órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) veszélyes anyagok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - veszélyességi osztályba sorolásuk és tulajdonságaik alapján katasztrófavédelmi helyzetek típusai - vegyi üzemek a közelünkben - nemzetközi szabályok a megelőzésre - a súlyos ipari balesetek elleni védekezés Magyarországon <p><i>b) veszélyes anyagok szállítása:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - alapvető jelölések - szállítási módok, az európai úthálózatok - lehetséges balesetek, a beavatkozás eszközei - baleset bejelentése és segítségkérés a gyakorlatban - megújuló, nem megújuló energiaforrások - katasztrófavédelmi vonatkozások <p style="text-align: center;">Osztályfőnöki órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) grafikus jelek a környezetünkben:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tiltó jelek - menekülési jelek, tájékoztató jelek 	<p><i>Látogatás vegyi üzemben /</i> <i>Katasztrófavédelmi szakember:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - veszélyes anyagok jelenlétében történő beavatkozás módszerei és eszközei - veszélyes anyagok környezetbe kerülése során tanúsítandó magatartásformák, szükség-védőeszközök - vegyipari létesítmények Magyarországon (pl: Chinoin – Budapest, IV. kerület; BorsodChem – Kazincbarcika; Dunai Finomító – Százhalombatta - FER) - kamaszok vagyunk, önállósodunk: biztonságos nyaralás 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<p>8. osztály I. félév</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismerje az árvízi védekezéssel kapcsolatos fogalmakat, a készültségi fokozatokat és az árvíz során, kitelepítés esetén tanúsítandó magatartási formákat - ismerje a belvízvédelmi műveket és a védekezési módszereket - legyen képes megkülönböztetni a nukleáris jellegű veszélyeket a vegyipari veszélyektől - tudja felvázolni Magyarország árvízi és nukleáris veszélyeztetettségét térkép segítségével - ismerje a nukleáris balesettel kapcsolatos felkészülési és megelőzési tevékenységeket 	<p style="text-align: center;">Földrajz órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) küzdelem a vizek ellen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - árvizek típusai, árvízvédelmi készültségi fokozatok - felkészülési feladatok (ellenőrzések, karbantartás) - magatartási szabályok árvíz és kitelepítés esetén - közlekedés autóval árvíz során - hidak, közutak és vasutak védelme - belvízvédelmi művek, védekezési módszerek - árvízvédekezéssel kapcsolatos fogalmak: töltéskorona, árvízi előrejelzés, nyúlógát, jászolgát, árvízvédelmi fal, szükségtározó, árvízi jelenségek (buzgár, szivárgás, csurgás, suvadás), bordás megtámasztás, ártér, ellennyomó medence, gátszakadás, rézsú, vízáteresztő képesség, árvízi mentesítés <p><i>b) nukleáris biztonság:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - az atomenergia békés célú felhasználása - a Paksi Atomerőmű története, szerepe Magyarország energiaellátásában - atomerőművek előnyei, veszélyei - radioaktív hulladék tárolása (Bátaapáti) - az atomerőművek előnyei és veszélyei (nemzetközi példákkal) - nukleáris baleset-elhárítási rendszer (Magyarország) - a felkészülés és megelőzés lehetőségei - nukleáris baleset során tanúsítandó magatartásformák 	<p><i>Látogatás katasztrófavédelmi gyakorlaton a helyi sajátosságoknak és lehetőségeknek megfelelően.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tűzriadó terv gyakoroltatása 	

Korcsoport	Követelmények	Javasolt tananyag	Katasztrófavédelem által vezetett tevékenységek	Érintett kompetenciaterületek
<u>8. osztály</u> <u>II. félév</u>	<ul style="list-style-type: none"> - legyen tisztában a katasztrófavédelmi szervezetrendszer rendeltetésével és felépítésével - ismerje az önkéntesség katasztrófavédelmi feladatokkal kapcsolatos jelentőségét, legyen tisztában az önkéntes tömegbázis súlyával, lehetőségeivel lássa át a katasztrófavédelmi feladatokban az állami és társadalmi felelősség kapcsolatát 	<p style="text-align: center;">Osztályfőnöki órán történő feldolgozás</p> <p><i>a) a katasztrófavédelmi szervezetrendszer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - feladatai: megelőzés – védekezés – helyreállítás - szervezeti felépítés: helyi – területi – központi szinten - katasztrófák elleni védekezésben közreműködő szervezetek - az önkéntesség szerepe és jelentősége <p><i>b) polgári védelem és tűzvédelem történelme, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv létrejöttének jelentősége</i></p> <p><i>c) biztonságos nyaralás itthon és külföldön</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - a nyári időjárás - természetes vizekben fürdőzés - szabadtéri rendezvények 	<p><i>Látogatás a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságon</i></p>	